

משמעויות הריגת מנהיג דאעש, אבו בכר אלבע'דאדי (הערכה ראשונית)

כללי

הריגת אבו בכר אלבע'דאדי ע"י כוח עילית אמריקאי מהווה ללא ספק **מכה קשה לדאעש** שכן המדובר **במנהיג כריזמטי וסמכותי, אשר היווה דמות דומיננטית בהנהגת דאעש**. ייחודו של אלבע'דאדי היה בניסיון ראשון מסוגו שעשה (ושנכשל) להקים ח'ליפות אסלאמית, "כאן ועכשיו", אשר תחזיר את ימי הזהר של האסלאם בראשית דרכו. מעבר לכך, במהלך שנות קיומו של דאעש היה אלבע'דאדי **הפוסק האחרון בנושאים צבאים, דתיים וממשליים ותלותה של הנהגת דאעש בו הייתה מוחלטת**. להערכתנו, בעקבות הריגת אלבע'דאדי **צפוי דאעש להיחלש, אך לא להתמוטט, משום שבידיו נותרו נכסים אסטרטגיים חשובים, המאפשרים לו להמשיך ולפעול בסוריה, בעיראק וברחבי העולם** (ראו להלן). חולשתו עשויה להתבטא **בקושי להמשיך ולתפקד כארגון היררכי והגברת מגמת הביזור, שממילא קיימת בדאעש בשנים האחרונות**.

התמונה האחרונה של אבו בכר אלבע'דאדי בסרטון וידאו שהופק לאחר המכה שספג דאעש באלבאע'וז. בסרטון הוא נראה עייף ותשוש (אח'באר אלמסלמין, 29 באפריל 2019).

הריגת אלבע'דאדי (תמונת מצב ראשונית, עדכנית ל-28 באוקטובר 2019)

◀ ב-27 באוקטובר 2019 הודיע נשיא ארה"ב, כי יחידת עילית אמריקאית הרגה בפשיטה לילית את מנהיג דאעש, אבו בכר אלבע'דאדי. יחד עמו נהרגו כמה פעילים נוספים, ככל הנראה בכירים בדאעש, ששמותיהם יפורסמו בימים הקרובים. כמו כן נהרגו כמה מבני משפחתו. בתקשורת האמריקאית דווח, כי הפשיטה כללה ירי

מהאוויר והנחתה של כוחות מיוחדים. נמסר, כי אלבע'דאדי פוצץ עצמו במנהרה באמצעות חגורת נפץ שנשא על גופו לאחר שהבחין שהכוחות האמריקאים סוגרים עליו. **עד כה נמנע דאעש מלהגיב באופן רשמי על הריגת אלבע'דאדי.**

גופות מכוסות של נשים וילדים, שנהרגו במהלך הפעולה (אבאא', 27 באוקטובר 2019).

◀ **נשיא ארה"ב דונלד טראמפ מסר בהודעה מיוחדת לתקשורת,** כי לוחמי הכוח האמריקאי הגיעו למקום בשמונה מסוקים, שטסו במרחב האווירי של עיראק שבמרחב האווירי של סוריה שבשליטת רוסיה. תורכיה, לדבריו, הייתה מודעת למבצע. הלוחמים הגיעו למבנה בו הסתתר אלבע'דאדי. אלבע'דאדי נמלט למנהרה יחד עם שלושה מילדיו הקטנים כשאחריו רודפים כלבי תקיפה של הכוח האמריקאי. אלבע'דאדי שהיה בפאניקה פוצץ עצמו באמצעות חגורת נפץ שנשא על גופו ("הוא מת כמו כלב. הוא מת כמו פחדן"). **לדברי טראמפ בדיקות גנטיות, שבוצעו במקום, הוכיחו כי המדובר בוודאות באלבע'דאדי.** עם השלמת המשימה **נלקחו מהמקום חומרים רגישים של דאעש ובהם מסמכים.** אף חייל אמריקאי לא נפגע באירוע.

נשיא ארה"ב מודיע על הריגתו של מנהיג דאעש, אבו בכר אלבע'דאדי (חשבון הטוויטר של הנשיא טראמפ, 27 באוקטובר 2019).

מקום האירוע

◀ הפשיטה האמריקאית התקיימה **בעיירה ברישא (Barisha),** כ-25 ק"מ צפונית לאדלב, **בקרבת הגבול הסורי-תורכי (כחמישה ק"מ מהגבול).** האזור בו נמצאת העיירה **נשלט ע"י המטה לשחרור אלשאם וע"י**

אנצאר אלתוחד ושומרי הדת, ארגונים המזוהים עם אלקאעדה (אלמיאדין, 27 באוקטובר 2019). הימצאותו של אלבע'דאדי באזור זה, ובמרחב אדלב בכלל הנשלט ע"י ארגונים העוינים לדאעש הינה תמוהה למדי ומהווה, להערכתנו, חריגה בוטה מכללי הזהירות, שאפיינו את אלבע'דאדי במשך שנים ארוכות.

מיקום העיירה רישא (Barisha) בה נהרג אבו בכר אלבע'דאדי (Google Maps).

מימין: הריסות המבנה בו שהה אבו בכר אלבע'דאדי. משמאל: כלי רכב שהושמד בזירת האירוע (ח'טוה, 27 באוקטובר 2019).

משמעויות הריגתו של אבו בכר אלבע'דאדי

◀ להערכתנו, דאעש אומנם ספג מכה קשה עם הריגתו של אלבע'דאדי אולם הוא **ימשיך להתקיים ולפעול בסוריה, עיראק וברחבי העולם כארגון טרור גלובאלי**. זאת בזכות ארבעה נכסים אסטרטגיים בולטים, שנתרו בידי הארגון:

◆ **נכס מספר 1- האידיאולוגיה הסלפית-ג'האדיסטית**. אבו בכר אלבע'דאדי מת, אך האידיאולוגיה הסלפית-ג'האדיסטית המזוהה עמו ועם דאעש "חיה ובוטטת", במזרח התיכון ובקרב קהילות מוסלמיות ברחבי העולם. אידיאולוגיה זאת תמשיך להיות מוקד משיכה לצעירים מוסלמים לא רק בעיראק ובסוריה, אלא גם במדינות נוספות ברחבי המזרח התיכון, מדינות אסיה ואפריקה ואף במדינות המערב.

◆ **נכס מספר 2 קיומה של תשתית צבאית נרחבת בשתי "מדינות הליבה", סוריה ועיראק**. הממשל בסוריה ובעיראק מתקשה לעקור תשתית זאת מהשורש בשל רמת משילות נמוכה, השסעים בין קבוצות שונות (בדגש על שסעים בין סונים לשיעים) ומאבקי הכוח של המעצמות האזוריות והעולמיות. החלשות הכוח הצבאי הכורדי (SDF) בשל הפלישה התורכית עלולים להגביר עוד יותר את חופש הפעולה של דאעש במזרח סוריה ובצפונה; כמו כן קשיי התפקוד הכרוניים של המשטר העיראקי מהווים רקע נוח להתחזקותו מחדש של דאעש במערב עיראק ובצפונה, באזורים בהם מתגוררת אוכלוסייה סונית.

◆ **נכס מספר 3: התבססות מחוזות דאעש בכמה ממדינות אפריקה ואסיה** הבלטות שבהן ניגריה, חצי-האי סיני ואפגניסטאן. הממשלים המקומיים במדינות הללו מתקשים לעקור מהשורש את ההתארגנויות המקומיות של דאעש והם מנהלים נגדם לחימה מתמשכת, שעד כה לא הניבה הכרעה (אפילו לא במצרים, שם קיים ממשל אפקטיבי יותר מאשר במדינות האחרות). ניסיון העבר הוכיח, כי לאחר שספג דאעש מהלומות בסוריה ובעיראק דווקא גברה פעילותם של מחוזות דאעש ברחבי העולם, להערכתנו תוך התרופפות הקשרים בין המחוזות השונים לבין הנהגת דאעש בסוריה ובעיראק.

דאעש מתפאר בפעילותו ברחבי העולם: "האם אתם חושבים שנסתלק [קרי: ניעלם]?" (שבכת שמוח', 14 במרץ 2019).

◆ **נכס מספר 4: תשתית הסברתית ענפה, שהמשיכה לתפקד גם לאחר המהלומות שספג דאעש בסוריה ובעיראק.** להערכתנו תשתית זו, שעברה טלטלות רבות, עשויה להיפגע אך היא תשרוד, ותמשיך להוות נכס חשוב לדאעש גם לאחר מותו של אלבע'דאדי. תשתית ההסברה תמשיך להפיץ את האידיאולוגיה של דאעש ובכלל זה לשמר את רעיון מדינת הח'ליפות, המשך הג'האד נגד האויבים השונים ועידוד ביצוע פיגועים נגד מדינות המערב. מלבד מרכזיות תשתית ההסברה במלחמה על התודעה היא תמשיך למלא תפקידים אופרטיביים כגון שימור הקשר בין ההנהגה למחוזות, גיוס פעילים וגיוס כספים.

כרזה של דאעש המדגישה את חשיבות המערכה ההסברתית. בכרזה נכתב: "הוי איש ההסברה, אתה אכן לוחם ג'האד. המערכה ההסברתית אינה נופלת בחשיבותה מהמערכה [המתנהלת] בשדה הקרב. על כל אחד מכם [מאנשי ההסברה], לעמוד על המשמר [ולפעול] בכל הזדמנות [כדי] לחדש את הכוונה [לפעול למען המדינה האסלאמית של דאעש]" (archive.org, 6 באפריל 2016).

ארבעת הנכסים האסטרטגיים הללו **יאפשרו להערכתנו המשך פעילותו של דאעש כארגון טרור גלובאלי**, גם לאחר המכות הקשות שספג בשנתיים האחרונות (אובדן הטריטוריה של המדינה האסלאמית, כיבוש מאחזיו בעמק הפרת, הריגת מנהיגו). בהמשך, **לאחר שיתבסס יורשו של אלבע'דאדי, עלול הארגון לשוב ולהתחזק**, כפי שאירע בעבר (2010), לאחר מות מנהיגיו בעיראק (ראו נספח: דיוקנו של אבו בכר אלבע'דאדי).

סוגיית יורשו של אבו בכר אלבע'דאדי

◀ להערכתנו, כדי למנוע היווצרות ואקום הנהגתי יהיה על דאעש לפעול בזריזות לבחירתו של מנהיג חדש כיוורשו של אלבע'דאדי. מנגד, בהעדר דמות דומיננטית ומוסמכת עליה ניתן להצביע כיוורשו ה"טבעי" של אלבע'דאדי, **עשויים להתפתח מאבקי כוח** בין פעילים בולטים בארגון, היכולים להאריך את משך הזמן של התהליך.

◀ בעקבות מותו של אלבע'דאדי הופצו ידיעות אודות כמה "מועמדים" להחלפתו. אחד השמות שהועלו הוא **מחמד סעיד עבד אלרחמן מולא** (המכונה **חאג'י עבדאללה אלעפרי** או **עבדאללה קרדאש**), חאג'י עבדאללה הינו עיראקי ממוצא תורכמני המקורב לאלבע'דאדי. בתקופת צדאם חסין הוא שימש כקצין מודיעין בצבא עיראק ובהמשך שימש כאיש דת בכיר באלקאעדה. בדומה לאלבע'דאדי הוא **היה כלוא בעיראק ע"י צבא ארה"ב** בשל קשריו עם אלקאעדה. **חאג'י עבדאללה ואלבע'דאדי היו כלואים יחד במחנה המעצר "בוקה"** שבבצרה (Camp Bucca Detention Center).

חאג'י עבדאללה בעת שהייתו בכלא (ויקיפדיה).

ביצוע פיגועי נקמה

◀ הריגתו של אבו בכר אלבע'דאדי עלולה להערכתנו, **לגרור ניסיונות לפיגועי נקמה בזירות השונות שבהן פועל דאעש**. פעולות אלו עשויות להתבצע הן ע"י פעילי דאעש והן ע"י תומכיו ברחבי העולם ("פיגועי השראה"). להערכתנו, מטרת הפיגועים הללו תהיה גם **העברת המסר כי דאעש ממשיך להתקיים ולפעול**, למרות המכה שספג עם הריגת מנהיגו.

◀ יעד מועדף, להערכתו, עלולים להיות **מטרות המזוהות עם מדינות המערב**, בין אם במדינות המערב עצמן ובין אם יעדים המזוהים עם המערב ברחבי העולם (נוסח סדרת פיגועי ההתאבדות בסרי לנקה). להערכתנו **חג המולד** הממשמש ובא **עלול להיות עיתוי מועדף לביצוע פיגועים**.

דיוקנו של מנהיג דאעש אבו בכר אלבע'דאדי

◀ **אבו בכר אלבע'דאדי**, המנהיג הכריזמטי של דאעש הינו כינויו הנפוץ של **אבראהים בן עואד אלבדרי אלחסיני אלקרשי אלבע'דאדי**. כינויו אבו בכר הינו על-שם הח'ליף, שבא אחרי מחמד, והיה הראשון מארבעת הח'ליפים, שהקימו את הח'ליפות האסלאמית הראשונה (אשר נחשבת לתור הזהב של האסלאם).

◀ מוצא משפחתו של אבו בכר אלבע'דאדי הינו משבט ערבי סוני בשם אלבו בדרי. מדובר בשבט ערבי עיראקי גדול שאנשיו מצויים באזור סאמראא¹ כינוי נוסף שהוצמד אליו "אלקרשי", קרי- משבט קרשי, שבטו של הנביא מחמד, נועד **להעיד על ייחוסם של אלבע'דאדי ובני משפחתו, שממנה צמחו אנשי דת רבים, כצאצאי הנביא מחמד (ייחוס אמתי או קרוב לוודאי מדומה).**

אבו בכר אלבע'דאדי נושא דרשה במסגד הגדול במוצול (יוטיוב, 5 ביולי 2014).

◀ **אלבע'דאדי נולד ככל הנראה ב-1971 בעיר סאמראא' בעיראק**. הוא למד ככל הנראה בפקולטה ללימודי האסלאם באוניברסיטה האסלאמית של בגדאד² שם השלים תואר ראשון, שני ותואר דוקטור במדעי האסלאם. לפני נפילתו של צדאם חסין הוא היה צעיר אדוק, שנראה מבקר לעיתים תכופות במסגד (Liberation.fr, 12, ביוני 2012). על-פי מידע, שמקורו בממשל העיראקי, **הוא שימש כמרצה באוניברסיטה (כנראה באוניברסיטת בגדאד) בתחום לימודי האסלאם. כמו כן שימש אמאם במסגד בסאמראא' ולאחר מכן בפלוג'ה (al-Arabiya.net).**

¹ שבט אלבו בדרי מחולק למספר ענפים, המתגוררים בבגדאד, בדרום עיראק ובדיאלא. בשבט ענפים המתגוררים בדרום עיראק, שאימצו את האסלאם השיעי. באזור סאמראא' ענפי השבט הם סוניים, אשר סבלו מהצקות מצד המיליציה השיעית ג'יש אלמהדי בראשותו של מקתדא אלצדר. אבו בכר אלבע'דאדי הוא מענף אלסאדה – ענף של אנשי דת שיש לו בתי אב בסאמראא', בגדאד, עמארה ובעקובה. אנשי ענף זה נחשבים לצאצאי הנביא מחמד ולכן הם בעלי מעמד דתי גבוה.

² כנראה הפקולטה ללימודי האסלאם באוניברסיטה של בגדאד. אפשרות אחרת היא, שאבו בכר אלבע'דאדי למד באוניברסיטה האסלאמית על-שם צדאם חסין.

◀ לאחר הפלישה האמריקאית לעיראק ב-2003, אלבע'דאדי שיתף פעולה עם אבו מצעב אלזרקאוי, מי שהקים בשנת 2004 את **שלוחת אלקאעדה בעיראק**, שממנה צמח דאעש (הוא נהרג בהתקפה אווירית אמריקאית ביוני 2006). אבו בכר אלבע'דאדי עמד באותה עת בראש התארגנויות ג'האדיסטיות קטנות. בהמשך הוא הפך מנהיג ארגון ג'האדי בשם **מג'לס שורא אלמג'אהדין**, אחד הארגונים, שלחמו נגד כוחות ארה"ב בעיראק. בשנת 2006 הצטרף אלבע'דאדי למסגרת-העל של המדינה האסלאמית בעיראק **ISI** (המסגרת הג'האדיסטית, שקדמה לדאעש ופעלה בעיראק בלבד). לאחר הקמת המסגרת החדשה, הוא הפך לחבר הנהגה ושימש כאחראי ההלכתי של הארגון. **לאחר חיסול שני מנהיגי המדינה האסלאמית בעיראק** (אפריל 2010)³, הפך אבו בכר אלבע'דאדי למנהיג הארגון.

◀ למרות שתחום התמחותו של אלבע'דאדי הינו לימודי האסלאם, הוא רכש ניסיון צבאי עשיר **במהלך פעילותו הממושכת נגד הכוחות האמריקאים בארה"ב**. באוקטובר 2011 הכריזה עליו מחלקת המדינה של ארה"ב כפעיל טרור והציעה עד עשרה מיליון דולר תמורת מידע שיביא למעצרו. פרס זה הועלה ל-25 מיליון דולר בשנת 2016. זאת לנוכח העלייה במעמדו של אלבע'דאדי בעקבות ההכרזה עליו כח'ליף העומד בראש המדינה האסלאמית והתפשטות דאעש בעיראק ובסוריה.

STOP AL-BAGHDADI

UP TO \$25 MILLION REWARD

Abu Bakr al-Baghdadi, also known as Abu Du'a, also known as Ibrahim 'Awwad Ibrahim 'Ali al-Badri, is the senior leader of the terrorist organization Islamic State of Iraq and the Levant (ISIL). Under al-Baghdadi, ISIL has been responsible for the deaths of thousands of civilians.

The U.S. Government is offering a reward of up to \$25 million for information about al-Baghdadi. Absolute confidentiality is assured and relocation may be available. If you have information, please contact the nearest U.S. embassy or consulate or nozdaesh@rewards4justice.co.

REWARDS FOR JUSTICE

Washington, D.C.
20533-0303 USA
nozdaesh@rewards4justice.co
www.rewardsforjustice.net
@Rewards4Justice
1-800-USREWARDS

ABU BAKR AL-BAGHDADI
(ABU DU'A)
(IBRAHIM 'AWWAD
IBRAHIM 'ALI AL-BADRI)
Up to \$25 Million Reward

WANTED

Information that brings to justice...

Abu Du'a
Up to \$10 Million Reward

Abu Du'a is the senior leader of the terrorist organization, al-Qaida in Iraq (AQI). Abu Du'a is in charge of overseeing all AQI operations and is currently based in Syria. AQI was listed by the UN 1267 Committee in 2004 under permanent reference number QE.J.115.04. Abu Du'a is responsible for managing and directing AQI large scale operations, such as the AQI August 28, 2011 attack on the Umm al-Qura mosque in Baghdad which killed prominent Sunni lawmaker Khalid al-Fahdawi.

In a statement eulogizing Usama bin Ladin, Abu Du'a threatened violent retaliation for bin Ladin's death. Three days after bin Ladin's death, Abu Du'a claimed responsibility for an attack in Hills, Iraq, that killed 24 policemen and wounded 72 others. On August 15, 2011, a wave of AQI suicide attacks began in Mosul, Iraq, which culminated in over 70 deaths. Shortly thereafter, Abu Du'a pledged on AQI's website to carry out 100 attacks across Iraq in retaliation for bin Ladin's death.

Submit a Tip
www.rewardsforjustice.net
1-800-US-REWARD
(1-800-877-3927)
RFJ@state.gov

Place of Birth: Samarra, Iraq
Date of Birth: 1971
Sex: Male
Hair: Black
Eyes: Brown

מימין: כרוז שפרסמה מחלקת המדינה של ארה"ב אשר הציעה פרס למי שיביא מידע על אלבע'דאדי (Rewards for Justice, אוקטובר 2011). משמאל: כרוז מבוקש שפרסמה מחלקת המדינה של ארה"ב, אשר הציעה פרס כספי של עד 25 מיליון דולר לכל מי שיביא מידע אודות אלבע'דאדי (Rewards for Justice, 16 בדצמבר 2016).

³ באפריל 2010 הצליחו כוחות הביטחון העיראקים, בשיתוף עם הכוחות האמריקאים לחסל את אבו עמר אלבע'דאדי ואת אבו חמזה אלמהאג'ר, שתי הדמויות הבולטות בארגון המדינה האסלאמית בעיראק. את מקומם ירש אבו בכר אלבע'דאדי.

◀ **בשנת 2004 אלבע'דאדי נעצר ע"י הכוחות האמריקאים בעיר פלוג'ה.** הוא הוחזק במחנה המעצר קמפ בוקה (Bucca Camp) כחשוד בתמיכה בארגון אלקאעדה. **בשנת 2009 הוא הועבר לידי הממשל העיראקי,** אך הם החליטו לשחררו. **זמן קצר לאחר שחרורו, במאי 2010, הוא הוכתר כמנהיג המדינה האסלאמית בעיראק** במקומו של אבו עמר אלבע'דאדי, שנהרג ע"י האמריקאים באפריל 2010. החל מה-9 באפריל 2013, בעקבות הכרזת האיחוד עם ג'בהת אלנצרה, השלוחה הסורית של הארגון, **הפך אלבע'דאדי למנהיג המדינה האסלאמית בעיראק ובסוריה (דאעש).** בפברואר 2014 הוא סולק מארגון אלקאעדה, שבהנהגת אימן אלט'ואהרי, בעקבות הקרע, שבינו לבין ג'בהת אלנצרה.

תמונות של אבו בכר אלבע'דאדי, אשר הופצו על-ידי ממשלת עיראק (התמונות צולמו בזמן שהייתו בכלא בין השנים 2009 ל-2010).

ב-29 ביוני 2014 הוכרז אלבע'דאדי כח'ליף העומד בראש המדינה האסלאמית. ההכרזה התבצעה במסגד הגדול בעיר מוצול, שבעיראק. **בשנת 2014 הגיע דאעש לשיא כוחו:** הוא השתלט על ערי מפתח (מוצול, תכרית, אלקרה), שלט על אוכלוסייה אזרחית גדולה, נהנה ממשאבים כלכליים רחבי היקף (ובמרכזם משאבי נפט בעיראק ובסוריה) וזכה ליוקרה ולתמיכה רבה ברחבי העולם האסלאמי. אולם בעקבות המערכה האמריקאית נגדו החל בשלהי 2015 תהליך של החלשות דאעש בסוריה ובעיראק, אשר נמשך עד היום.

◀ **בשנים האחרונות נפוצו מדי פעם ידיעות על מותו של אבו בכר אלבע'דאדי או על פציעתו.** במרבית המקרים לא נמצאה הוכחה לידיעות הללו. באחד המקרים (9 בנובמבר 2014) דווח בכלי התקשורת העיראקים, כי **אבו בכר אלבע'דאדי נפצע בתקיפה אווירית אמריקאית בעיר אלקאא'ם,** שבמערב עיראק (בקרבת הגבול עם סוריה). כמו כן דווח באותה העת, כי יחד עמו נהרגו או נפצעו בכירים נוספים בדאעש. אבו מחמד אלעדנאני, דובר דאעש, הודה כי **אלבע'דאדי נפצע** וביקש להתפלל להחלמתו המהירה. נראה כי הפציעה לא הייתה משמעותית שכן לאחריה המשיך אלבע'דאדי לתפקד ללא קשיים מיוחדים.

אבו מחמד אלעדנאני בפוסט מה-9 בנובמבר 2014: "האם אתם חושבים כי הח'ליפות תסתיים עם מות הקדושים של הח'ליף? אנו מרגיעים את האומה [האסלאמית] בכך שהאמיר שלה, אבו בכר אלבע'דאדי, חש בטוב, תודה לאל. התפללו להחלמתו המהירה" (טוויטר).

◀ למרות המכות הקשות שספג דאעש בשנים האחרונות בעיראק ובסוריה נשמרה מנהיגותו של אבו בכר אלבע'דאדי ללא עוררין, ככל הידוע לנו ללא אופוזיציה משמעותית בתוך דאעש. בהנהגתו התאים עצמו דאעש לנסיבות החדשות שנוצרו עם נפילת המדינה האסלאמית, שינה את דפוסי פעילותו ואימץ אופי של ארגון טרור וגרילה ללא גבולות טריטוריאליים וללא ניהול חיי היום-יום של אוכלוסייה. במקביל הצליח דאעש, בנהגת אבו בכר אלבע'דאדי, להרחיב השפעתו ברחבי העולם באמצעות מתן הכרה לארגונים ג'האדיסטים מקומיים באסיה ובאפריקה כשלוחות של דאעש הנלחמות נגד הממשלים המקומיים או נגד ארגונים ג'האדיסטים יריבים (ובמרכזם אלקאעדה).

◀ גם לאחר התמוטטות מעוזיו הטריטוריאליים האחרונים של דאעש בעמק הפרת (מרץ 2019), המשיך אבו בכר אלבע'דאדי לשמר את מערך ההסברה רחב ההיקף, שהמשיך להתנהל באופן צנטרליסטי בהנהגתו. באמצעות מערך זה הצליח דאעש להמשיך להטמיע את תפיסת העולם הג'האדיסטית בקרב תומכים ברחבי העולם ואף להניע כמה מהם לבצע "פיגועי השראה", שלא בהכונה ישירה של דאעש. מערך ההסברה אפשר לדאעש להמשיך ולגייס כספים, ותומכים ברחבי העולם, שהמשיכו לשמר את ה"מותג" דאעש ולהפיץ את האידיאולוגיה הסלפית-ג'האדיסטית, שהוכחה כבעלת כוח משיכה לא מבוטל⁴.

◀ הופעותיו הפומביות והתבטאויותיו של אבו בכר אלבע'דאדי היו נדירות. הן נועדו בעיקר להזים שמועות על מותו ולחדד את מסרי דאעש לפעיליו ברחבי העולם, בעיקר לאחר אירועים חריגים. ב-29 באפריל 2019 פרסם דאעש סרטון בו הופיע מנהיג הארגון, אבו בכר אלבע'דאדי. הסרטון היה עדכני והוזכרו בו אירועים שהתרחשו באותה עת. היה זה הסרטון הראשון שבו מופיע אלבע'דאדי מאז יוני 2014, כשהופיע במסגד במוצול והכריז על הקמת מדינת הח'ליפות האסלאמית. בעוד שבהופעתו הקודמת היה דאעש בשיא כוחו

⁴ ראו פרסום מרכז המידע מ-10 בפברואר 2019: "מערך ההסברה של דאעש: ההתפתחויות בשנת 2018 וכיווני פעולה להמשך".

הופק סרטון זה בעידן בו קרסה הח'ליפות, ולאחר המכה שספג הארגון באלבאע'וז שבעמק הפרת בסוריה (מרץ 2019)⁵.

◀ אנו סבורים כי הסרטון הופק בעיקר כדי **להזים שמועות לפיהן אלבע'דאדי נהרג, לעודד את פעילי הארגון להמשיך בדרך הג'האד** כדי לנקום את דמם של הרוגי דאעש באלבאע'וז, **להעביר את המסר, כי דאעש לא הובס ואינו עומד להיעלם, להבליט את פעילות מחוזות דאעש ברחבי העולם** כחלופה למכות שספג בסוריה ובעיראק ולגייס **תמיכה מקרב תומכי הארגון** ומצד האומה האסלאמית כולה. בניגוד לסרטון הקודם, בו היה דאעש בשיא כוחו, ובו נראה אלבע'דאדי לבוש היטב, מטופח יחסית ועם זקן מסודר, רגוע וזחוח, **נראה בסרטון זה אלבע'דאדי עייף ותשוש למדי** (ראו תמונה בעמוד השער). בהופעתו הוא נראה מוזנח: הזקן שלו לא מסודר, חלקו מלבין וחלקו צבע דהוי, הוא לבוש ברישול בבגד המאפיין את פעילי הארגון יותר מאשר את מנהיגו. אלבע'דאדי נשמע מדבר באיטיות יחסית בטון פחות נלהב ואנרגטי מבעבר. הופעתו זאת הייתה להערכתנו **פועל יוצא מהקשיים עמם התמודד דאעש, שהשפיעו על התנהלותו האישית של אלבע'דאדי (שנאלץ, להימלט ולהעתיק את מקום שהותו מידי פעם).**

◀ ב-16 בספטמבר 2019, מספר שבועות לפני הריגתו, פרסמה זרוע ההסברה של דאעש קלטת שמע של אבו בכר אלבע'דאדי, שהפעם נשמע **הרבה יותר בטוח בעצמו**. להערכתנו ברקע לעליית רמת הביטחון העצמי שהפגין עמדה הצלחתו של דאעש לשקם חלק מפעילותו בסוריה ובעיראק ואף להרחיבה לאזורים נוספים ברחבי העולם ובמרכזם מערב אפריקה ואפגניסטאן. אלבע'דאדי הדגיש כי **דאעש מתחזק ברחבי העולם** וקרא לפעילי דאעש **להגביר את מאמציהם בתחום הצבאי (ביצוע פעולות ג'האד) ובתחום התודעתי**. הדגש על התחום התודעתי מצביע על החשיבות הרבה שאלבע'דאדי מייחס לו, **הן כאמצעי להרמת המורל והן כאמצעי לגיוס תומכים ופעילים**. לתשומת לב מיוחדת ראוייה **קריאתו של אלבע'דאדי לפעול לשחרור בכוח של פעילי דאעש ונשותיהם הנמצאים בבתי כלא ובמחנות מעצר**. מסריו אלו של אלבע'דאדי, האחרונים שפורסמו בפומבי, **עלולים להתפרש כמעין "צוואה" שהשאיר לתומכיו בסוריה, עיראק וברחבי העולם**.

⁵ בין שני הסרטונים הללו הופיע אלבע'דאדי במספר קלטות שמע, שהופצו ברשתות החברתיות ובאתרי האינטרנט המזוהים עם הארגון: הראשונה שבהן ב-13 במאי 2015; השנייה ב-25 בדצמבר 2015; השלישית ב-3 בנובמבר 2016; הרביעית ב-23 בספטמבר 2017 והחמישית ב-22 באוגוסט 2018.

שקופית קלטת השמע האחרונה של אבו בכר אלבע'דאדי
(טלגרם, 16 בספטמבר 2019).